

Proses rústiques

Els maniàtics

No pretinc fer l'elogi de l'estupidesa ni tant sols de la inofensiva ximpleria. Vull parlar dels maniàtics que hom troba a tots els pobles, i que per desgràcia, són en nombre molt reduït.

Inquirint dades referents a persones que tenen tracte amb nosaltres, sovint trobem que en l'informe oral o escrit, sempre en confiança, volent-nos fer un gran bé, allunyant-nos d'un perill que tard o d'hora ens podrà fer mal, se'ns diu: «Fulano és un bon xicot, només té *la mania* de... pintar, escriure, dibuixar, inventar, etz.»

Efectivament, el que coneix la reduïda vida intel·lectual de que disfrutem als pobles, troba que aitals costums, en un home, que fa tants anys ha passat per les portes de l'escola primària, són d'una *rematada mania*, que mereix no sols tots els respectes, sinó que fins veneració i tot.

Però, aneu-li a fermap l'esquella al gat, si per raons que no són del cas assenyalar, el

vulgus se les emprèn amb ells, ja censurant-los per la seva austeritat, ja compadeixent-los per la seva fantasiosa malaltia intel·lectual.

I un dia ve l'experiència, comprovada sempre per molts cassos concrets, i ens ensenya que aquells semi-boigs, que tantes vegades se n'esperava un dia saber-ne una explosió de detalls esgarrifosos, han fet una cosa tant estranya que ni els seus coterranis entenen, i que se'n han anat a llunyana ciutat, i que tenen capitals fabulosos als seus peus, i una sèrie d'extravagàncies de la mateixa classe del concepte amb que se'ls havia tingut, en l'època de sa gestació, enmig de la crasa ignorància del poble nadiu.

De les llargues vetlles sense dormir; dels sacrificis i privacions pel dalit d'excel·lir; de les hores, dies i setmanes abatuts illuint contra la impotència, i en fi, dels continuats sofriments morals, ningú en sap res, tant sols ells, els maniàtics, que en lloc d'aborrèixer o menyspreuar als qui crudelment els mofaven, continuen estimant-los i treballant pel bon nom de tots i del poble on vegeren la llum.

VERU